

Az élelmezés centralizálása.

— okt. 5.

(P—e.) Az ellenfeleink részéről a katonai hadjáratnál párhuzamosan folyamatba tett gazdasági háboru a harcéri offenzíva legnagyobb erőfeszítéseivel kapcsolatban szintén elérte a maga tetőpontját. Romániának a háboruba való belevonása, a harcéri eredményekből ítélve, aligha fogja valami különösen megváltoztatni a fegyveres küzdelem mérlegét, ellenben kétségtelenül jelentékenyen elősegítette az Anglia részéről nagy ravaszsággal vezetett gazdasági háboru erejét. Ha most hosszávészük azt az erőszakos magatartást, amelyet a legutóbbi időben Anglia a legkorrektebb semleges államokkal szemben tanúsított és amelyben nem egyszer elment addig a határig, ahol már-már úgy látszott, hogy az illető állam békétüresének vége szakad, bizvást állíthatjuk, hogy az ellenünk indított gazdasági háboru is elérte már azt a fokot, amelyen túl, legalább mint gazdasági háboru, nehezen fejleszthető.

Ezek a viszonyok kötelességünké teszik, hogy a közlelmezés kérdéseivel behatóbban foglalkozunk és a szervezés munkáját tovább folytassuk, mert egyedül a szervezés az, amelylyel a gazdasági háboru sikerrel megállíthatjuk és amely a végső kitarásra képessé tehet. Nyugodtan állíthatjuk, mert közismert tény, hogy a szervezkedésben való elmaradásunk dacára mégis ma Magyarország meglehetősen előnyös helyzetet foglal el a hadviselő államok között. Köszönheti ezt első sorban gazdasági termelésének, amely a háboru viszonyaitól közepette is fenn volt tartható eddigi terjedelmében, amiben kétségtelenül igen nagy része van annak, hogy a kormány minden erejével rajta volt, hogy az e célból első sorban szükséges munkaerő a mezőgazdasági termelés rendelkezésére bocsáttassék. A gazdasági termelésnek a háboru alatt minden téren végtelen sok fáradság, gond és költség állja útját, amelyeknek leküzdéséhez a helyzet megértése és az ebből származó kötelességtudás sokkalta nagyobb mértékben szükséges, mint a munkakedvnek a nagyobb nyereséggel való ösztönzése. Örömmel konstatálhatjuk, hogy ez a hazafias kötelességtudás termelő osztályainkban nem hiányzott, amivel nagy mértékben járult hozzá, hogy gazdasági helyzetünk a tartós és gazdag nemzeteket is sorvasztó háboru alatt meglehetősen kedvező maradt.

A háboru harmadik évében természetesen mind erősebben jelentkezik hosszas magunkra utalásunknak hatása és ennél fogva a termelés mellett fokozott gondot kell fordítanunk szervezkedésünk kiépítésére, hogy azzal a termelés megfelelő szétosztását és a fogyasztás igazságos ellátását biztosíthassuk. A német példa az élelmezés központosításában és a közlelmező hivatal utján való egységes vezetésében találta legutóbb a legalkalmasabb megoldást. A diktatorai hatalommal felruházott német hivatal azonban első sorban a német birodalom közjogi szervezete tette szükségessé, mert a német államok önállósága a közlelmezés kérdésében az intézkedések teljes végrehajtását sok tekintetben megnehezítette. Ugyanaz a szempont érvényesül az osztrák tartományi önkormányzatban is. A közigazgatási önkormányzat nálunk is szükségessé teszi ezt az egyöntetű vezetést, mert az élelmezési hivatal, mint központi szerv, első sorban az egységes végrehajtás előnyeit biztosítja. Ma már ott tartunk, hogy az összes élelmezési kérdéseknél rendezése az egész országra kiterjedő, egységes intézkedéseket és egyöntetű végrehajtást követel, mert ellenkező esetben a rendezés és szervezés munkája hatástalan marad. A legtöbb élelmezési cikknél éppen a nem egyöntetű rendezés és még inkább a végrehajtás különfélesége idézte elő, hogy az ország némelyik részében az illető cikkben bőség tapasztalható, mikor ugyanabban a cikkben az ország egyéb részeiben hiányról panaszkodnak. Éppen a végrehajtó hatalom tulnyomó részének erre az egységes, központi szervezésre való átruházása biztosíthatja nemcsak az ország egész területére kiterjedő célszerű szervezést, de az intézkedéseknek fontos és megfelelő végrehajtását is.

Ebből a célból a központi szervnek megfelelő organizációjára van szükség, de egyúttal a központi intézményt messze terjedő hatóságai hatalommal kell felruházni, melyet most röviden a diktatura nevével szeretnénk megjelölni. Az elnevezés nem egészen helyes, mert ez a diktatura nem jelenthet mást, mint hogy az intézmény bizonyos korlátok között önállóan eljárhat és hogy törvényes hatáskörében az összes hatóságokkal szemben rendelkezési joggal van felruházva. Mert az élelmezési kérdéseknek az egyszerű diktatura alapján, vagyis tulnyomólag hatósági kényszereszközökkel való rendezése több veszedelmet rejt magában,

mint hasznat. A központi szerv azért szükséges, mert az egyöntetű rendezés mellett ilyen módon lehet legjobban biztosítani a közlelmezésnek kereskedelmi szellemben való vezetését és a mai rendszernek éppen a kereskedelmi vezetésnek a hiánya a legnagyobb hibája egyúttal. A háborus gazdasági viszonyok nem teszik elkerülhetővé a hatósági hatalom és a kényszereszközök alkalmazását és ezért az új intézménynek ezekre az attributumokra is szüksége van. De csak kisegítő eszközül, ha a rendes kereskedelmi tevékenység eszközei meghiusulnak a háborus gazdasági viszonyok okozta ellenálláson.

Ha ilyen értelemben létesül az új intézmény és megvalósítani lesz képes a pártatlan és igazságos állami és közérdeket a közlelmezés ellátásában, tulnyomóan a kereskedelmi vezetés és irányítás mellett, a kényszereszközökkel ott, ahol kellő belátás hiányzik és ehhez az utolsó expedienshez kell folyamodni, akkor tőle sok jót remélhetünk. Hatásköre széles körre, nemcsak a szétosztásra, de a termelésre is ki fog terjedni és személyezte a gazdasági háboru vezérkarát fogja képviselni. Sokoldalú tudást, nagy ismeretet és gyors felismerést, amely megfelelően gyors intézkedésekre képesít, kell feltételeznünk az új intézmény vezetőiről, akiknek ez a nehéz feladat jut osztályrészül, hogy a gazdasági forgalom természetes alakulását lehetőleg hiven igyekezzenek visszaszállítani maximális árral, a termelés és a forgalom ebből származó megbénulása mellett.

HIREK.

Az erdélyi menekültek.

Nagybecskerek, okt. 5.

Az erdélyi menekültek közül a következőket keresik:

Horváth Márton Mokrinból keresi 17 éves Árpád fiát a brassómezei Krizba községből.

Szigeti János tüzér (Budapest, Ludovika akadémia) feleségét Brassóból.

Puju György őrmester (Budapest, 2 sz. tart. kórház) feleségét és 3 gyermekét.

Lengyel János építész (Budapest, Battyányi-u. 14.) feleségét, anyját, nevelt leányát, egy vendégleányt és cselédjét Brassóból.

Zerwes Frigyes tőrszöglár (Debrecen) Harth Henrik nagyküllőmezei százapátfalvai körjegyzőt és nála volt leányát.

Depner Péter tart. tüzérhadnagy (Arad, Erzsébet királyné-ut 20.) a Depner-családot Hóltövényből.

Hunyady Ferenc József 2. gy. e. z. népfőlkelő (Prága, József-kaszárnya) édesanyját Brassóból.

Horn Margit (Bpest, VII., Huszár-u. 5.) Hirschnorn Vilmosné gyermekével a nagyküllőmezei Halmagy községből.

Dr. Márkus János tanár (Hódmezővásárhely, Kállay-u. 28.) Márkus Mihály nyug. közs. jegyzőt Homoródról.

Dr. Baku Róbert nagydisznódi szolgabíró (Zombor) feleségét és 9 hónapos gyermekét.

András János 2. gy. e. népfőlkelő (Prága, Bruszka-kaszárnya) feleségét és 5 gyermekét Bácsfaluból.

Papp Máttyás őrmester (Hosszapályi, Hajdum.) feleségét, 4 gyermekét, anyját a brassói Purkerez községből.

Simén András (Szobathely, kórház) Simén Andrásné 3 gyermekével Segesvárról.

Ince Manó erdőtanácsos (Segesvár) Kadácsi Bálint kir. főerdőmérnököt Kóhalomról, Schmidt Vilmos kir. erdőmérnököt Nagysinkről és Horváth Valtér kir. s. mérnököt Medgyesről.

Bara Ferencné (Bpest, Alsó-erdősor 36.) szüleit és kis leányát a brassómezei Türkösről.

Bozorné Dimény Erzsike színésznő (Borossebes) Dimény Lajost és családját Fogarashól.

Kugler Gréte (Temesvár, József-város, Fröbl-u. 62.) anyját Kugler Rózsát, rokonait Hornung Gusztáv brassói postafelügyelőt, Aesch Frigyes brassói városi adópenztáros és Kugler Vilmos brassói városi adótisztet.

Hegyí Jenő ügyvéd (Orosháza) Hegyí Andrásné, Német Mihályné, Gyarmathy Albertné a nagyküllői Héjjasfalvából.

Niesner János keresi feleségét Brassóból. Schuller Mihály Brassóból keresi feleségét és hat gyermekét.

Brotya Ferencné Brassóból keresi anyját Bara Istvánnét.

A Brassóból elmenekült bolgárszegi erdő-ört kéri Langavér Sándor, hogy értesítse hol-letéről (Kolozsvár 170 sz. tábori posta.)

Kónya István mészáros (Katalinfa községben Torontál vármegye) keresi feleségét Kónya Ilonát és négy gyermekét: Anna 23 éves,

Árpád 14 éves, Irén 13 éves és József 10 éves, a brassómezei Csernátfaluból.

Csergő József erdőőr (Makó, Erzsébet-szere-tetház) keresi családját a fogaraszvármegyei Törösvárról.

Máthé Sándor nagyváradi m. kir. 24. hon-véd törzssztagbeli cipész keresi a feleségét szül. Herman Magdolnát és 6 gyermekét, akik közül a hatodik az uton született, Brassóból való menekülés közben.

Hemper Artur Brassóból keresi 11 éves Artur nevű fiát.

Gáspár járásbíró (lakik: Nagybecskerek, Magyar-utca 44.) keresi Bedő Mózeset Halmagyról.

Székelly Lajos Brassóból, Segesváron fűtő-házi munkás, keresi feleségét sz. Téglás Irént.

A Brassóban házicselédként szolgálatban volt, Mokrinba Torontálmezeibe menekült Bara Erzsébet, Both Róza Karczfalva, Kásás Anna Madaras, Lukács Erzsébet Karczfalva, Simon Vera Jenőfalva, Szabó Boris Dánfalva, Váncsa Anna Csikmadaras (Csikmege) keresik szüleit.

Özv. Lipták Mórné (Bégafő, Torontál m.) keresi szüleit Maierbuchler Oswaldot és nejét Brassóból.

Schmitz Györgyné (Bégafő, házszám 2, Torontál m.) keresi férjét Schmitz György asztalost Brassóból.

Máttyás Mihály nagyküllői vármegyei olt-hévízi lakos (jelenleg Alsóeleméren tartózkodik) keresi feleségét és Géza fiát.

Soós Mihály brassó vármegyei apácai lakos keresi feleségét és két leányát, Mariska 18 éves, Ilonka 15 éves.

Kiss Istvánné szül. Pap Kata (Écska, 125. házszám, Torontálmege) keresi 9 éves fiát, Kiss Mártont és 7 éves leányát, Kiss Katit a brassómezei Türkös községből.

Dávid Sára (Nagybecskerek, József főherceg-utca 23. sz.) keresi édesanyját, Bálint Mártont a brassómezei Csernátfaluból.

A Nagykomlóson elhelyezett erdélyi menekültek közül a következőket keresik hozzátartozóikat:

Klein Márta Hóltövény (Brassómege) keresi Rouszek Ferenc 34 éves földmivest,

Gál Mihály Kisborosnyó (Háromszékmegye) keresi Ince Juliannát, Gál Róza, Gál Anna és Ince Máriát.

Jankó György Kisborosnyó (Háromszékm.) keresi feleségét Jankó Vülánka Rachelt és két gyermekét: Ilonka 7 éves, Anna 4 éves.

Özv. Sára Mihályné sz. Lőrinc Anna keresi Gires Istvánné sz. Lőrinc Sárát Bácsfaluból.

Dávid Bibó Jánosné keresi férjét, Dávid Bibó Jánost és leányát, Kis Andrásné Csernátfaluból.

Pál Simon Andrásné keresi Rozsnyai Mártont Bertauifaluból.

Istók Andrásné Csernátfaluból (Brassómege) keresi öz. Kiss Andrásné, Köpe Mihálynét, Simon Samunét, Kiss Istvánnét Csernátfaluból.

Hedvig Sára (Hóltövény) keresi Hedvig János 13 éves fiát.

Jakab Györgyné Hosszufaluból (Brassó) keresi férjét, Jakab Györgyöt, aki Brassóban a kórházban fektűt.

Christoph Mihályné keresi Henter Károlyt, Parajd (Udvarhelym.) községbeli nőt.

Brassómegeből Bácsfaluból menekült öz. Sára Mihályné szül. Lőrinc Anna (lakik Nákófalván) keresi leányát, Geres Istvánnét szül. Lőrinc Sárát Bácsfaluból. — Brassómegeből Csernátfaluból menekült Bibó Jánosné (lakik Nákófalván) keresi férjét, Bibó Jánost és leányát, Kiss Andrásné Csernátfaluból. — Brassómegeből Csernátfaluból menekült öz. Erdélyi Andrásné (lakik Nákófalván) keresi sógor-nőjét Gyerkő Mihálynét szül. Gerő-Szász Kata türköszi lakost. Értesítést Nákófalvára Torontálmegebe kérnek.

Krausz Károlyné szül. Tukos Anna keresi anyját, öz. Tukos Sándornét, testvérét Tukos Juliskát és ennek gyermekét, Füle községből, Udvarhelymege.

Erdő Istvánné szül. Szász Irma (Écska, Torontálmege) keresi édesanyját, Szász István alsóürmősi lakost Nagyküllőmegeből.

Szabó Pál brassómezei apácai lakos keresi szüleit.

Kovács József (Nagyhidgyszem, villanytelepörség, u. p. Gyalu) keresi nejét, Zsigmond Annát, István és József nevű fiait és Anna leányát a háromszékmegyei Gelencéről.

Az Ernőházián elhelyezett menekült Szitás István brassómezei hosszufalui lakos keresi nejét, Szitás Istvánné szül. Partin Katát. — Öz. Hamas Andrásné szül. Bencze Ilona hosszufalui lakosnő pedig keresi vejét, Deák József Istvánt és unokáját, Bencze Jánost.

Horváth Márton Krizbáról, Brassómege; (jelenlegi tartózkodási helye Mokrin) keresi Lőrinc Györgynét és családját Krizbáról.

Jakab Péter Andrásné szül. Bálint Sára Ernőháza 9. sz., keresi férjét, idb. Jakab Péter Andrást és 16 éves fiát, ifj. Jakab Péter Andrást a brassómezei Csernátfaluból.

Jakab Jánosné szül. Girószász Anna Ernőháza 6. sz., keresi férjét, idb. Jakab Jánost és 18 éves fiát, ifj. Jakab Jánost a brassómezei Türkös közszékből.

Langaver Sándor (170. sz. tábori posta) keresi Barcsa András Brassóból menekült bolgárszegi erdőőrt.

Gázipor Jánosné (Alsóelemér, Torontálmeze) keresi édesatyját Mihály Gábor, édesanyját Mihály Annát és 8 éves kis fiát Gázipor Jánost acsikmezei Csikszentmártonból. Továbbá unokaöccsét Csóti József gyalogost a brassói 46. gy. e. tartalékkórház trachoma-osztályából.

Máté Sándor cipész, a 24-ik honvéd gyalogezred törzssztyályaánál Nagyvár, Uj tüzérsztyálya, keresi feleségét Máté Sándornét szül. Hermann Magdolnát és 6 gyermekét, Sándor, Ferenc, Mariska, Ottó, Dezső és 10 napos csecsemőt. Brassóból, Vasut-utca 22. szám.

A következő Felsőeleméren elhelyezett erdélyi menekültek keresik hozzátartozóikat:

Bottesz Jánost és nejét Szárát keresi Schneider Katalin. — Preits Katalint keresi fia János. — Kotschken János keresi nejét Katalint és 5 gyermekét. — Löx András (Földvár) keresi nejét Katalint és 5 gyermekét. — Joanesch János (Földvár) keresi nejét Katalint és 6 gyermekét. — Brenndörfer György és Keresztély (Prázmár) keresik anyjukat Annát. — Báditou János keresi szüleit Györgyöt és Mária anyját. — Orgidan Vazul keresi György és Elena anyját. — Szinbucher Miklós keresi apját Miklóst és anyját Annát. — Buholzián György keresi szüleit Jánost és Mária. — Sándru János, keresi anyját Mária. — Purkera János keresi anyját Mária. — Brenndörfer Keresztély keresi testvérét Mária. — Róth Márton keresi anyját Annát. — Römer György keresi apját Jánost és anyját Mária. — Dück Victor keresi nejét Hermiát és Matild leányát. — Imre Ferenc (Apáca) keresi szüleit Pált és Mária. — Tichy Henrik szövömester (Brassó) keresi nejét Elizát 3 gyermekeivel. — Sipos Lina keresi anyját Szalánzi Józsefnét.

Tobbi Mina 4 gyermekével Kóhalomról tudatja hozzátartozóival, hogy jelenleg Nagybeeskerekben van (Szerbtemplom-u. 27. Spira kereskedőnél).

A brassói városi adóhivatalnál alkalmazva volt Máté Gyuláné (Német-u. 180/4.) kér irodai foglalkozást.

Ha lenne valakinek szíve és tehetsége egy 5 tagból álló intelligens menekülő család részére egy szobát, konyhát adni, nagy köszönettel veszem. — Szalay József lelkész.

Vasárnap f. hó 8-án d. e. fél 10 órakor Simon Gábor mohai és este 8 órakor Berde Sándor kobori menekült lelkészek tartanak istentiszteletet a nagybeeskereki ref. templomban.

Hivatalos jelentések október hó 4-ikéről.
A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harctéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti harctér:

Román harcvonal:

A petrosényi magaslatokon ismét meg-hiusult több román támadás. Az ellenség hatvan embere fogságunkba esett. Nagyszébtől délre megsemmisítettünk egy román zászlóalj, amely még a németek arcvonala mögött bolyongott. A Vöröstoronyi-szorostól keletre több helyen elfoglaltuk a határgerincet. Tovább keletre osztrák-magyar és német erők Fogaras ellen nyomultak előre. Az erdélyrészi keleti harcvonal több szakaszán visszavertünk román támadásokat, csak a Kisküküllő mentén sikerült az ellenségnek előretolni állásait.

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregparancsnoka: Nincs különös esemény. — Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregparancsnoka: Terstyánszky vezérezredes hadseregénél az oroszok támadása a délutáni órákban újra megkezdődött. A viaskodás hevesége hasonlított az előző napihoz s az eredmény is ugyanaz volt, mindkét napon az ellenség teljes kudarca, rendkívüli veszteségekkel egybekötve. A harcról szóló jelentés a bevált huszonegy-

dik osztrák Landwehr-gyalogezred kiváló magatartását hangsúlyozza.

Olasz harctér:

A Karszt-fensíkon az ellenség ágyu- és aknavetőtüze délután nagy hevességet ért el. A tüzérségi és aknavető-tevékenység ezen a szakaszon éjjel is jelentősen élénkebb volt, mint rendszeren. Az ellenség ma reggel az Opachiasella mindkét oldalán támadott és benyomult legelső árkaikba, de azonnal visszavertük. Egy olasz repülőraj Nabresina területén eredménytelenül bombákat dobott le. A karinthiai arcvonalon az ellenség tüzérsége a Gall-völgy több helyiségét lötte, amire tüzérségünk válaszolt. A Fleims-völgyi harcvonalon Timau ellen tart az ágyutüz. A Colbricon területén tüzhatásunk megakadályozta az ellenség támadásának előrelépését. A Cimónén csapataink összesen hat gépfegyvert ástak ki.

Délkeleti harctér:

Albániában a helyzet változatlan.

Események a tengeren:

Okt. 3-án egyik tengeri repülőrajunk a sancansianoi és a staranzanci katonai tárgyakra eredményesen dobott nehéz, könnyű és gyújtóbombákat. Lövétésük ellenére mindegyik repülőgépünk hazaérkezett. — Hajóhadparancsnokság.

A német nagy főhadiszállítás jelentései:

Nyugati harctér:

Rupprecht bajor trónörökös hadseregparancsnoka: A Sommetől északra a csataterén a nap folyamán állandóan növekedett a tüzérségi tüz, amely a Morval—Bouchavesnes-szakaszon délután a legmagasabb fokát érte. A Sail—rancourt ut mentén a St. Pierre—Vaast erdőben az ettől keletre szétrobbantott erdődarabokon erős francia támadásokat vertünk vissza, részben kézitűsben. Egy tiszt, százhuszonnyolc főnyi legénység és két gépfegyver jutott kezünkre. Thiervalnál és a Moucvet-majornál könnyen visszavertünk angol előretöréseket.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregparancsnoka: Tegnapi oroszok támadásainak Terstyánszky vezérezredes hadseregének állásai előtt, Lucktól nyugatra okt. 2-án történt véres összecsapás után, új sulyos véres veszteségeket szenvedtek. A győző biztosságával és nyugalmával fogadták Schmidt von Keneldorf altábornagy és von der Marwitz tábornok csapatai a többszörösen rohamozó ellenséget. Egy talpalatnyi tér sem vesztett el. Az elesett oroszok száma újra ezekre rug. Cosell főhadnagy, akit Windisch örömezer Rownótól délnyugatra repülőgépen letett és huszonegy óra múlva hazahozott, több helyen fölrobbantotta a rownóbródi vasutvonalat. Károly főherceg lovassági tábornok hadseregparancsnoka: Nincs újság.

Erdélyi harctér:

A görgényi-völgyben a románok többször hiába támadtak. Parajdtól nyugatra előnyöket értek el. Fogaras előtt állunk. Kaineitől nyugatra (a Vöröstoronyi-szoros kijárat) a nagyszébeni csata utóhangjaként szétugrasztott románokkal harcok folynak. Több mint száz embert elfogtunk. A hátszegi hegyekben az ellenség előretörései sikertelenek voltak. A Boborosa-magaslatról nyugatra szövetségeink tért nyertek.

Balkán harctér:

Mackensen vezértábornagy hadserege: Német és bolgár csapatok átkaroló támadása elől a Rahovánál, Bukaresttől délre a Dunán átkelt román erők gyors futással elmenekültek.

Macedóniai arcvonal:

A Presba-tó és Midza-Planina között, a Kaimakalantól északra parancsszerűen új állásokat foglaltunk el. A Midza-Planinan folyik a harc. A Tahino-tótól északnyugatra Karadz-kolban az ellenség még a Struma balpartján tartja magát — Ludendorff.

A király elismerése a magyar iparnak.
A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli:

Kedves gróf Tisza!

Honi gyári- és kézműiparunk nagyszerű teljesítménye — dacolva az ellenség minden gátló törekvésével — a kemény, hosszantartó harcban haderőnk értékes támaszául szolgál. Amidőn biztosra veszem, hogy a gyári- és kézműipar a jövőben is ugyanazzal a buzgó tevékenységgel lesz haderőnk segítségére mint eddig, bizalmamat mindazok bevált hazafias érzületére alapítom, akik ezen a téren működnek. Meghagyom Önnek, hogy a gyári- és kézműipari üzemek vezetése körül haderőnk céljaira sikeresen működő személyeknek, valamint a gyakorta megnehezített életfeltételek között, fáradtságos munka mellett, áldozatké-

szen és odaadó állhatatossággal kitartó hivatalnokoknak és munkásoknak adja tudtul köszönetemet és elismerésemet. Ferencz József s. k. Gróf Tisza István s. k.

— Október 6. Az aradi vértanúk emlékét holnap is változatlan kegyelettel ünnepli meg az ország s így Nagybeeskerek város közönsége is. Holnap, október 6-án d. e. 10 órakor a r. kath. plébánia-templomban gyásztisztiztelet lesz, amelyre hivatalosak az összes hatóságok és intézetek. Az istentisztelet után a testületek, köztük a Torontálmezei Közművelődési Egyesület, a Kaszinó-társulat, valamint az iskolák, megkoszorúzzák az aradi tizenhárom közül való Kiss Ernő vértanú tábornokunk ércszobrát a Ferencz József-téren.

— Katonai kinevezés. A király S. Zenes Adolf népfőlkelő hadnagyot, nagybeeskereki polgári iskolai tanárt, népfőlkelő főhadnaggyá kinevezte.

— A közigazgatási bizottság ülése.
Torontálvármegye közigazgatási bizottságának hétfőn, október 9-én tartandó e havi ülése d. e. fél 10 órakor lesz.

— A kukorica rekvirálása. A hivatalos lap mai száma közli a földmívelési miniszter rendeletét, amelylyel a termelők tengerikészlet feleslegeinek közszükségleti célokra való igénybevitelét a következő törvényhatóságok területére elrendeli: Bács-Bodrog, Baranya, Békés, Csanád, Csongrád, Fejér, Hajdu, Jász-Nagykun-Szolnok, Moson, Nyitra, Pozsony, Somogy, Sopron, Szabolcs, Temes, Tolna, Torontál, Vas, Veszprém és Zala vármegyék, továbbá Baja, Debreczen, Hódmezővásárhely, Pancsova, Szabadka, Szeged, Székesfehérvár, Ujvidék, Veszec és Zombor városok.

— Az ideai szabadliceumi előadások szervezése. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület az ideai nagybeeskereki szabadliceumi előadások szervezése ügyében holnap, október 6-án délután 5 órára a vármegyei háza alispáni kistermébe értekezletet hívott össze. Az értekezleten megállapítják az ideai liceális ciklus előadásait, amelyek ezuttal is hasznos és tanulságos vasárnap délutánokat fognak a tél folyamán a nagybeeskereki közönségnek nyújtani.

— Népfőlkélok bevonulása. Illetékes helyről közli: Az 1866—1884. évi születésű népfőlkélokra kötelezettek bevonulásának általános elhalasztása folytán az 1866—1871. évi születésű népfőlkélokra kötelezettek november hó 3-ikára, az 1872—1884. évi születésű népfőlkélokra kötelezettek pedig november hó 16-ikára fognak egy újabb bevonulási hirdetmény útján népfőlkélokési fegyveres szolgálatra behivatni. Ezen új bevonulási határidők érvényesek az önkéntes belépés folytán besorozott egyénekre is. Egyes népfőlkélokra kötelezettek azonban a szükséghez képest behívójegygyel az újabb bevonulási határidőknél előbb is be fognak hivatni. Az Ausztria és Magyarország területén kívül tartott népfőlkélokési bemutatászménl alkalmasnak nyilvánított népfőlkélokra kötelezettek nézve megállapított 1916. évi okt. 16-iki bevonulási határidő azonban változatlanul marad. A bevonulás elhalasztása folytán azok a magyar, illetőleg osztrák állampolgárok, akik népfőlkélokési fegyveres szolgálatra okt. 2-ikára, illetőleg október 10-ikére behívójegygyel hivatnak be, új behívójegygyel történő behívásukig szintén nem tartoznak bevonulni.

— Adomány. Dr. Neumann Gyula az erdélyi menekültek javára lapunk útján 10 K-t adományozott.

— Konyha- és iparsó behozatala Németországból. A temesvári kereskedelmi és iparkamara a m. kir. kereskedelmi muzeum oroszlozi levelezőjének tudósítása alapján közli, hogy Németországból konyha- és iparsó hozható be. A behozatal körül követendő eljárást az érdeklődők a kamara titkári hivatalában megtudhatják. Bővebb felvilágosítást pedig készségesen nyújt a kereskedelmi muzeum levelezője, Langraf József Breslau, Ernststrasse 1.

— A Növédelmi Iroda közleményei. A nagybeeskereki katolikus nők szociális Missziójának Növédelmi Irodája közli:

Egy intelligens 30 és 40 év közötti nő, ki perfekül beszéli a német nyelvet és a háztartás minden ágában jártassággal bír, állást keres helyben gyermekek mellé, vagy mint házzvezetőnő.

Egy brassói menekült nő, ki adóhivatalban hosszabb ideig működött, irodai alkalmazást keres, gépirásban jártas. Közlebbi felvilágosítást a Növédelmi Iroda ad.

— **A magyar intelligencia lapja.** A magyar kulturintelligencia napilapja a Világ, amely a modern újságírás minden kitűnő eszközével harcol a felvilágosodásért, az emberi egyenlőségért, az eljövendő új Magyarországért. Szerkesztésében és tartalmában egyaránt a legkomolyabb és legjobb fővárosi napilap, melynek munkatársai egytől-egyig a modern magyar irodalom, tudományos és politikai élet kiválóságaihoz tartoznak. A Világ munkatársai: Ady Endre, Ambrus Zoltán, Balkányi Béla, Bernát Ottó, Eduárd Bernstein, Bíró Lajos, Csizmadia Sándor, Dániel Arnold, Gerő Ödön, Ignóty, Jászi Oszkár, Kadosa Marcell, Kémrei Sándor, Rácz Gyula, Szász Zoltán, Szabó Endre, Szende Pál, Dutka Akos, Juhász Gyula, Ringer Lilli, Dénes Zsófia. A belső munkatársak névsorában a modern újságírói és írógárda legkitűnőbb írói szerepelnek: Barta Lajos, Bálint Lajos, Bede Jób, Bölöni György, Csoma Andor, Décsi Imre, Jancsó Károly, Kármán Aladár, Kosztolányi Dezső, Magyar Lajos, Kérő Gyula, Miklós Jenő, Nagy Sándor, Pásztor Mihály, Píli Lajos, Pogány Béla, Rella Pál, Sas László, Szabó Károly, Verner Gyula, Abonyi István, Abos Tivadar, Bizony László, Domány Gyula, Maros Imre. Ehhez járul a Világ nagyszertűen szervezett külföldi tudósító-gárdája. A sok közül különösen most a háború alatt nagyjelentőségű munkát végeznek: Benedek Károly (Svájc), Czobor Péter dr. (Svájc), Déri Imre (Berlin), Halasi Ödön (Hollandia), Lovag Ádám (Svájc). Ez a névsor legjobb bizonyossága, hogy a Világ legjobb és legértelmesebb napilap. Előfizetési ára: egy évre 32 K, 1/2 évre 16 K, 1/4 évre 8 K, egy óra 2:80 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrásy-ut 47.

— **Mindent a hadseregnek!** A m. honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala kéri az áldozatkész magyar társadalmat, hogy a számára használhatatlan vagy nélkülözhető harisnyát, vagy esetleg gyapjú és vászonrongyokat minél nagyobb mennyiségben küldjön be Átvételi Különítményéhez (IV. Váczi-utca 38. sz.) a harcúterem való felhasználás végett. A „Szeretettadomány” jelzésű csomagok ingyen szállíttatnak.

Színház.

Szeretem. Barta Lajos kedves darabját adták tegnap este Ballák telt ház előtt, amely ezúttal is nagy tetszéssel kísérte az előadást. Az est középpontjában Pataki Ferenc állott, aki Komoróczy alakját pompásan megrajzolt élethű figurában mutatta be. A közönség sokszoros meleg tapsal fejezte ki a kitűnő alakításért elismerését. Hasonló meleg elismeréssel vette körül a közönség Csáky Margitot, a társulat kedvenc naiváját, akinek tegnap este jutalomjátéka is volt Böske szerepét játszotta bájos közvetlenséggel és igazsággal s mindenképpen megérdemelte érte a tapsokat s a virágokat egyaránt. Ugyancsak teljes alakítást nyújtott Rásó Ida, aki a savanyodó vénleány szerepét játszotta minden ízében jellemzően, továbbá Czákó Mici Lujza szerepében. Jók voltak Nyárai Rezső, Guthi Sári, Korda Sándor s a többiek is.

Képek a háborús Erdélyből.

Az első oláh sebesültek Kolozsvárott. — Oláh kadét a vöröstoronyi csatáról. — Az oláh katonák nem tudták, hogy ellenünk harcolnak.

— okt. 4.

Kolozsvárról jelentik:

A Vöröstorony körüli harcokból tegnap éjjel nyolevan súlyosan sebesült oláh katona érkezett Kolozsvárra s itt a csapatkórházban helyezték el őket. Szomorú, elkéseredett emberek az oláh katonák. Majdnem valamennyi családos ember, az idősebb korosztályokból valók. A foglyok között egy oláh kadétot is hoztak, aki a polgári életben hírlapíró és a „Dimineata” bukaresti lap munkatársa.

A Kolozsvári „Az Újság” munkatársa a vasúti állomáson beszélt a foglyokkal. Egymás után szedték le a súlyosan sebesült embereket a kórház-vonatról. A sápadt arcú oláh parasztok félőn néztek szét a néptelen pályaudvaron és alig tudták megbarátkozni azzal a gondlattal, hogy a körülöttük forgoló katonáink segíteni igyekeznek rajtuk.

— Nekünk azt mondták — mondta az egyik —, hogy a magyarok megölnek bennünket, ha a kezükbe kerülünk.

Ahány sebesülten csak beszélünk, valamennyi azt mondta, hogy csak akkor tudták meg, hogy ellenünk harcolnak, amikor már bent voltak a tűzbe és a magyarok megrohanták őket. Mikor az ezred állomáshelyéről elindult a Vöröstorony-szoros felé, a tisztek azt hirdették ki a legénység előtt, hogy csatlakozni fognak a magyarokhoz és együtt indulnak majd az oroszok ellen. Az oláh katonák abban a tudatban, hogy a Vöröstorony-szorosnál semmi akadály nincs, bátran vonultak előre s csak amikor a mi katonáinkkal az első összeütközésük megtörtént, akkor tudták meg, hogy a magyarok ellen jönnek.

A sebesült oláh újságíró az első szónál „kollégá”-nak szólított bennünket. Meglehetősen precíz német nyelven, higgadtan beszélt a helyzetről és beszéde közben többször használta ezt a kifejezést: „Románien ist verloren” (Románia elveszett).

— A mozgósítás — mondja — teljesen váratlanul jött. Éjjel távirati behívást kaptam, azt sem tudtam, ki ellen megyünk és még mielőtt ezt megtudtam volna, már benne voltam a tűzbe. Bratianu romlásba vitte Romániát. Én tudom, hogy Románia nincs annyira felkészülve, hogy a központi hatalmak ellen végig küzdhesen egy háborút. Romániának még sokáig kellett volna készülni a háborúra, de, úgy látszik, ki akarta használni a szorosok védtelensége folytán beállott kedvező alkalmat és rávetette magát Magyarországra.

— Azok a harcok, amelyekben megsebesültem, borzalmasak voltak. Mi már túl voltunk az Olton és parancsot kaptunk a visszavonulásra a Vöröstorony-szoros felé. Azon az uton mentünk vissza, amelyiken jöttünk, de az előnyomulásunk idején teljesen szabad utra most tüzessé esett. A zászlóaljunk menekülve özlönlött vissza és a parancsnok kiadta a jelzőt: mindenki meneküljön amerre tud, a hegyeken át.

— Óriási zürzavar keletkezett erre. A katonák eldobták bornyujukat és puskájukat és futni kezdtek a közelebb látszó határmenti havasok felé. Az ágyúk tüze most a menekülők után repült. Borzalmas pusztítást vittek véghez a srappellek és gránátok. Egy srappellszilánk engem is eltalált a lábamon és a lábszárcsontomat eltörte. Leestem a földre és körülöttem százával henteregtek a sebesültek.

— Vagy egy óra múlva megérkezett hatalmas rajvonalban a magyar és német gyalogság, amely már csak a halottakat, súlyos sebesülteket, elhagyott automobilonkat, kocsikat és rengeteg puskát talált. A románok semmi ellentállást nem fejtettek ki, hanem, aki tudott, az még a gyalogság megérkezése előtt elmenekült.

— A magyar szanitécek azonnal hozzáláttak a sebesültek összeszedéséhez és engem is magukkal vittek egy kötőzöhelyre, ahol sebeit bekötötték és automobilon vittek bennünket Nagyszebenbe, ahonnan ide hoztak.

Ház eladó

NAGYBECSKEREKEN, ötszobás urilakással.

Ugyanott elköltözés folytán eladó néhány műtárgy, eredeti festmény, híres mesterek metszetei s képes folyóiratokból álló könyvtár is. :: ::
— Közelebbit a kiadóhivatalban. —

1267—X. 1

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.
20172—1916. kig. szám. 1268—1

Hirdetés.

Nagybecskerek rendezett tanácsú város gyámpénztárának 1914. évi számadását 15 napon át azzal teszem ki közszemlére, hogy ezen idő alatt a városi számvétségénél megtekinthető.

Nagybecskerek, 1916. évi szeptember hó 28-án.

Dr. Perisics Zoltán
polgármester.

Jókarban levő használt butorokat

keresek megvételre.

Felkérem, hogy akinek ily butorai vannak, azokat nálam bejelentse.

PIKING JAKAB ügynök,
Martinuzzi-utca 1.

1266—2.2

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága felhívja a menekült nyugdíjasokat, nyugbéréseket és kegydíjasokat, hogy — amennyiben ez még nem történt volna meg — jelenlegi lakáscímüket, (megye, község, utca, házszám) vagy közvetlenül annak az üzletvezetőségnek jelentsék be, amely járandóságukat eddig is utalványozta, vagy pedig azt ugyanebből a célból mostani tartózkodási helyükhöz legközelebb fekvő államvasuti állomással közöljék.

Intézkedés történt, hogy a végellátásban részesülő menekültek esedékes járandósága a postatakarékpénztár útján fizetessék ki.

Nyugtát csak azok tartoznak a folyósításra illetékes üzletvezetőséghez beküldeni, akik ellátatlan gyermekek után gyermeksegélyt is kapnak, többiek illendősége a menekülés tartamára nyugta nélkül fog kifizettetni.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

**Újság- és
nyomtatvány-
makulatura**
nagyobb mennyiségben
kapható.

Cím a kiadóhivatalban.

Olcsó
takarékos, szagtalan
Petróleumfőző
Viszonteladók részére előnyös 1263—1
Gebrüder EBERSTEIN, Dresden